

ಚದುರಂಗರ ಮೂರು ಕಥೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಜಯಶಂಕರ ಎಂ.

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ನಂಜನಗೂಡು, ಮೈಸೂರು.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.22899772>

ABSTRACT:

ಚದುರಂಗರ ಕಥನಶೈಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ, ಕೋಮುಸೌಹಾರ್ದ, ಬಡತನ, ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಹಾಗೂ ಕೋಮುವಾದದಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ 'ದಿಬ್ಬ', 'ತುಲಸಿ' ಮತ್ತು 'ತಿರುವು' ಎಂಬ ಮೂರು ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ದಿಬ್ಬ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಲೀಮ ಸಾಬರ ಬದುಕಿನ ಮೂಲಕ ಹಸಿವು, ಸಾವು ಮತ್ತು ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ತುಲಸಿ'ಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಪ್ರೀತಿ, ಬಡತನ ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ದುರಂತವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ತಿರುವು' ಕಥೆ ಕೋಮು ಗಲಭೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಸಹಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಚದುರಂಗರು ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಕೋಮುವಾದಗಳಿಗಿಂತ ಮನುಷ್ಯತ್ವವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

KEYWORDS:

ಚದುರಂಗ, ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಕಥೆ, ದಿಬ್ಬ, ತುಲಸಿ, ತಿರುವು, ಮಾನವೀಯತೆ, ಕೋಮುಸೌಹಾರ್ದ.

ಒಂದು - ಸಣ್ಣಕಥೆ : 'ದಿಬ್ಬ'

ಚದುರಂಗರ 'ದಿಬ್ಬ' ಕಥೆ ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಕಲಕುವಂತೆ ನಿರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವ, ಆದರೆ ಸದ್ಯ ತಾನು ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಬಾಳಲು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮನೆಯ ಒಂದು ಹೆಣ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಧ್ಯಾನದಂತೆ ಕಾಯುವ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಮನುಷ್ಯಜೀವಿತದ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಕಥೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಃಕರಣ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ಅಸಹಾಯಕನಾದಾಗ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಯೋಚಿಸಿದರೂ ಅವನ ಆಳದ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೇಗೆ ಅವನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತದೆ

ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾವು, ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚದುರಂಗರ 'ದಿಬ್ಬ' ಕಥೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಎಂಭತ್ತು ವರ್ಷ ದಾಟಿರುವ ಸಲೀಮ ಸಾಬರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆ ಊರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದರ್ಜಿ. ಇವರ ಬಳಿಯೇ ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆ ಊರಿನವರೆಲ್ಲ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಲೀಂ ಸಾಬರ ಅನಾಥ ಬದುಕಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿಯೂ, ಅವರು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ತಾಯಿ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದ ಆಯಿಷಾ ನಾಲ್ಕೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಯಿಷಾ ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಸಲೀಂ ಸಾಬರು ಕೆಲಸ ಊಟ ತಿಂಡಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಅನಾಸಕ್ತರಾಗಿ ತೀರ ಮಂಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಊರಿನ ಪಕ್ಕದ ದಿಬ್ಬ, ದಿಬ್ಬದ ಎದುರಿನ ನದಿಯ ಹರಿವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದರ್ಜಿ ಕಾಯಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕುಡಿತ ಮತ್ತು ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಚಟ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಉಳಿಸಿದ್ದ ಹಣವೆಲ್ಲ ಖಾಲಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದೇ ಊರಿನ ಜವಳಿ ಅಂಗಡಿ ಸಾಹುಕಾರ ಇವರಿಗಿಂತಲೂ ಕೊಂಚ ಹಿರಿಯರಾದ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹೇಬರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನಾಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಊಟಕ್ಕೂ ಪರದಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಲೀಮ ಸಾಬರಿಗೆ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗದ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗ ಯಾವುದೆಂದರೆ ಸತ್ತವರಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ಶವದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊಲಿದುಕೊಡುವ ಕಾಯಕ. ಆ ಊರಿಗೆ ಎಂತೆಂಥ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಲೀಮ ಸಾಬರಿಗೆ ಈ ಕಫನ್ ಹೊಲಿಯುವ ಕೆಲಸ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆನೆದು, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹೇಬರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಫನ್ ಹೊಲಿದು ಅತ್ತರ್ ಚಿಮುಕಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಸಲೀಮ ಸಾಬರಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಅಂಗಡಿಗಳ ಸಾಲವೆಲ್ಲ ತೀರುವಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕಥೆ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಆಳದ ಆಸೆಗಳನ್ನು, ಎಚ್ಚರದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣವೇ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಹೆಣ ಬೀಳುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ ಬಿದ್ದರಷ್ಟೇ ಬದುಕುವ ನೆಲೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಲೀಮ ಸಾಬರಿಗೆ ಆದಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕು ದುಸ್ತರವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಸಾಲದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಅಂಗಡಿ ಶೆಟ್ಟರ ಬಳಿ ಗೋಗರೆದು ಬೆಲ್ಲ ಚಹಾ ಪುಡಿ ತಂದು ಜೀವನಯಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಲೀಂ ಸಾಬರು ಎಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಎಂದೂ ಯಾರಿಗೂ ಕೇಡು ಬಯಸದ ಅವರು ಮಸಣದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುವ ಹೆಣ ಯಾವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ,

ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಹೆಣ ಬೀಳುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮನದೊಳಗಣ ಆಸೆ ಮತ್ತು ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುವ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತಳಮಳಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆಂದರೆ:

"ಆಗ ಶಂಭುಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಗುಡಿಯ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ, ಬೊಂಬಿನ ಚಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಹೊತ್ತ ಒಂದು ಹಿಂದೂ ಹೆಣ ಎದುರಾಯಿತು....

ಬಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದು ನಿಂತರು

ಆ ಹೆಣವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವರ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅದು ಮುಸ್ಲಿಂ ಹೆಣ ಆಗಬಾರದಿತ್ತೆ? ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಸುಳಿಯಿತು. ಮರುಕ್ಷಣವೇ ತೋಬ ತೋಬ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಕೆನ್ನೆ ತಾವೇ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ-

ಎಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಯೋಚನೆ! ಎಂಥ ಪಾಪಿ ನಾನು! ಎನ್ನುತ್ತ ಗಳಗಳನೆ ಅತ್ತರು!

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿದು ಹೋಗುತ್ತ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೈಕಾಲುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅರೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ದಿಬ್ಬವನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತರು...." (ಚದುರಂಗ, ದಿಬ್ಬ, ಚದುರಂಗರ ಸಮಗ್ರ ಕಥೆಗಳು, ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಪುಟ: 554)

ಸಲೀಮ ಸಾಬರ ಆಸೆ ಫಲಿಸಿತೆಂಬಂತೆ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಫ್ಲೇಗ್ ಆವರಿಸಿ, ಇಲಿಗಳು ಸಾಯತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಆಗ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯನ್ನು ತಣಿಸಲು ಊರಿನ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆದವು. ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ನಡುವೆ ಜಗಳ ಎದ್ದು ಕೋಮುಗಲಭೆಯಾಗಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಯೂ ಹೆಣಗಳು ಉರುಳುತ್ತವೆ.

ಬೀಳುವ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಹೆಣದ ಅಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಲೀಮ ಸಾಬರು ಶವದ ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿದು ಅತ್ತರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೆಣ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು, ಇವರು ಕಫನ್ ಹೊಲಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಆದಾಯ, ಅನ್ನದ ಆಸೆ ಇದ್ದರೂ ಸಲೀಂ ಸಾಬರಿಗೆ ಗಲಭೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಹೆಣದ ಸರಣಿಯಿಂದ ಮಹಾ ಯಾತನೆಯಾಗಿ ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಗಲಭೆ ಶಾಂತವಾಗಿ, ಹೆಣ ಬೀಳುವುದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಅನಿವಾರ್ಯವೂ, ಆಳದ ಯಾತನೆಯೂ ಆದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಲೀಮ ಸಾಬರು ಉಣ್ಣುವ ತಟ್ಟೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಗಲಭೆಯ, ಸಾವಿನ ನೋವಿಗೆ ತಳಮಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ತೀರ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದ ಸಾಯುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮೊಮ್ಮಗ ಸಿಕ್ಕಿದ ಎಂಬ ಆಸೆ ಮೂಡಿಸಿದ್ದ, ಮನೆಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಟೀ ಪುಡಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ, ಶೆಟ್ಟರ ಅಂಗಡಿಯ ಕೆಲಸಗಾರ ಅನಾಥ ಧೂಳಿನ ನೆನಪಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ

ಧೂಳನ್ನು ಕೊಲೆಯಾದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಸಲೀಮ ಸಾಬರು ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮುಸಲ್ಮಾನರ 'ಹೇ ಬೀಳಲಿ' ಎಂದು ಸದಾ ಆಸೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಮುದುಕ ತೀವ್ರವಾದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಸಾವುಗಳ ನೆನಪಲ್ಲಿ ಯಾತನೆಯಲ್ಲಿ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ ಸಲೀಮ ಸಾಬರು ಕೊನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದ ದಿಬ್ಬವನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಫನ್ ಮತ್ತು ಅತ್ತರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಲೀಮ ಸಾಬರು ಹೀಗೆ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ:

"ಸಲೀಮ ಸಾಬರು ಮಣ್ಣಿನ ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿದರು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರು....

ಮುಂಜಾವಿನ ಇಬ್ಬನಿ ಇವರ ಮೈಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ತೊಳೆದಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲಿನ ಗಿಡ ಮರಗಳ ಮೇಲಿನಿಂದ ಸುಳಿಗಳಿಗಾಯು ಬೀಸಿ ತಂದ ಪರಿಮಳವೇ ಇವರ ಮೈಗೆ ಸುಗಂಧ ಚುಮುಕಿಸುವ ಅತ್ತರ್ ಆಯಿತು. ಮಿನುಗುವ ತಾರೆಗಳು ಆಕಾಶವೇ ಮೇಲಿನಿಂದ ಇವರ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯಾಯಿತು." (ಚದುರಂಗ, ದಿಬ್ಬ, ಚದುರಂಗರ ಸಮಗ್ರ ಕಥೆಗಳು, ಪುಟ: 556)

ಕಫನ್, ಅತ್ತರು ಕೊಡಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಲೀಂ ಸಾಬರ ಕೊನೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಆಳದ ಆಸೆ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಹಲಬಗೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ, ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ, ಮತ, ದೇವರು, ಭಕ್ತಿ, ಆಚರಣೆ, ಗಲಭೆ -ಎಲ್ಲವೂ ಎಷ್ಟು ಹುಸಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಹೀನ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಎರಡು - ಸಣ್ಣಕಥೆ : 'ತುಲಸಿ'

ಚದುರಂಗರ ಅವರ 'ತುಲಸಿ' ಕಥೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅದಮ್ಯ ಪ್ರೇಮದ ಕಥನವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ತುಲಸಿ ಮತ್ತು ಬುಡನ್ ಸಾಬಿಯ ನಡುವಿನ ಅನನ್ಯ ಪ್ರೇಮದ ಎತ್ತರವನ್ನು 'ತುಲಸಿ' ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರೇಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಹುಡುಗಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಹುಡುಗನ ನಡುವಿನ ಪ್ರೇಮದಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಅದರೊಳಗೆಯೂ ಇನ್ನೂ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಆಯಾಮವನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ತುಲಸಿ ಸುಂದರವಾದ ಕನಸು ಕಂಗಳ ಹದಿನೈದರ ಹರೆಯದ ಹುಡುಗಿ. "ಅವಳ ಪಾದದ ಒಂದು ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೃದಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಮಿಲಮಿಲ ಒರಲುತ್ತಿದ್ದವು". (ಚದುರಂಗ, ತುಲಸಿ, ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ಪುಟ: 21)

ವಿವಾಹವಾದ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಕಾಲವಾದ. ನಂತರ ತುಲಸಿಯ ಬಾಳಿಗೆ ನೂರಾರು ಗಂಡಸರು ಬಂದು ಹೋದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅವಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ವೇಶ್ಯೆಯೇ ಆಗಿ, ಈಗ ತನ್ನ ಚೆಲುವು ತಾರುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹಲವು

ರೋಗಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಸದ್ಯ ಟಾಂಗ ಓಡಿಸುವ ಕಡು ಬಡವನೂ ಅನಾಥನೂ ಆದ ಅಪಾರ ಜೀವನಪ್ರೀತಿಯ ಬುಡನ್ ಸಾಬಿ ಮತ್ತು ತುಲಸಿ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೂರಾರು ಗಂಡಸರ ಸಹವಾಸ ಇದ್ದವಳಿಗೆ ಈಗ ಬುಡನ್ ಸಾಬಿ ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಜೀವ, ಹಾಗೆಯೇ ಬುಡನ್ ಸಾಬಿಗೆ ತುಲಸಿ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಣ. "ನಮಾಜು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ದೇವರ ಹೆಸರು ತಪ್ಪಿ ತುಲಸಿಯ ಹೆಸರೇ ಬಂದುಬಿಡುವುದು..... ತುಲಸಿಯೇ ಅವನ ಪ್ರಪಂಚ. ಅವಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಶೂನ್ಯ" (ಚದುರಂಗ, ತುಲಸಿ, ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ಪುಟ: 17)

ತುಲಸಿಯ ದೇಹ ದಣಿದು ಹಲವು ರೋಗಗಳ ತವರಾಗಿದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಲು ಸದಾ ಬುಡನ್ ಸಾಬಿ ತಳಮಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಬಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆಂದರೆ ತನ್ನ ಟಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಆಸೆಯಂತೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವೇಶ್ಯೆಯರ ತಾಣವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ; ಯಾರೂ ಸಿಗದೆ ಹೋದಾಗ ತುಲಸಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅವಳ ಬಳಿಗೇ ಆ ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದು ತುಲಸಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ತುಲಸಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಬುಡನ್ ಸಾಬಿಯು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ನಾವು ಬುಡನ್ ಸಾಬಿಯ ಈ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ನೈತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಅವರ ಪ್ರೇಮದ ಆಯಾಮವನ್ನು ಕಾಣಲಾಗದು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅವನಿಗೆ ಆರು ರೂಪಾಯಿಯ ಬಾಡಿಗೆ ದೊರೆತು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತುಲಸಿಯ ರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಆಸೆಯಿಂದ ಬುಡನ್ ಸಾಬಿ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ತುಲಸಿ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ ತಣ್ಣಗಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ.

‘ತುಲಸಿ’ ಕಥೆಯು ಭಿನ್ನ ಕೋಮಿನ ಮನಸ್ಸುಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸದೆ ಅವರಿಬ್ಬರ ಅಸಹಾಯಕತೆ, ರೋಗ, ಬಡತನಗಳ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೂ ಬುಡನ್ ಸಾಬಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವನ್ನೂ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಕನ್ನಡದ ಅನನ್ಯವಾದ ಕಥನವಾಗಿದೆ.

ಮೂರು - ಸಣ್ಣಕಥೆ : ‘ತಿರುವು’

ಚದುರಂಗರ ‘ತಿರುವು’ ಕಥೆ ಕೋಮು ಗಲಭೆಯ ದುಗುಡವನ್ನು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾಣಿ ಸಾಬು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಸಾಣಿ ಹಿಡಿದ ಸಾಣಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಹೊತ್ತು "ಕತ್ತರಿ, ಚಾಕು, ಈಳಿಗೆ ಮಣೆ ಸಾಣಿ ಹಿಡಿಯೋದು" ಅಂತ ಸಾರುತ್ತಾ ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷ ಕಳೆದಿರುವ ಮುದುಕ. ಇವನೊಡನೆ ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಜೇಬುನ್ನೀಸ, ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಮೊಮ್ಮಗ ರಸೂಲ್ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸದಾ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿ, ಚಾಕು ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈತ ಮಾತ್ರ ಸಭ್ಯ, ಮುಗ್ಧ, ಅಂಜಿಕೆಯ ಮನುಷ್ಯ. ಎಂದೂ ಕೋಮು ಗಲಭೆಗಳಾಗದ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಇವನ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಘೋರವಾದ ಕೋಮು ಗಲಭೆಯೊಂದು ನಡೆದು ಭೀಕರವಾದ ಆಘಾತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗಲಭೆಯ ಮೂಲ ಇವನ ಮೊಮ್ಮಗ ರಸೂಲ್. ಇದು ಇವನ ದುಗುಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಕೋಮಿನ ಜನರು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದು ಭಸ್ಮವಾಗಿವೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ಗಲಭೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾನೇ ಸಾಣಿ ಹಿಡಿದು ಚೂಪು ಮಾಡುವ ಹರಿತಗೊಳಿಸುವ ಚಾಕು ಚೂರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸಾಣಿ ಸಾಬು ಬೆಚ್ಚಿದ್ದಾನೆ. ರಸೂಲ್ ಗಾಯಗೊಂಡು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದು ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಅಜ್ಜಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹದ್ದಿನಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪಾರಿವಾಳವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಘಟನೆಗಳ ನಡುವೆ ಹದ್ದು ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳ ಮಹತ್ವದ್ದನ್ನು ಧ್ವನಿಸುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಕೋಮು ಗಲಭೆಗೆ ಕಾರಣ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ. ರಸೂಲ್ ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ಆಡುವಾಗ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಕಲಹವೆದ್ದು ಯಾರೋ ಹುಡುಗ ರಸೂಲ್ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ತೂರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರಸೂಲ್ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲು ಬೀಸುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಮಿಠಾಯಿ ಅಂಗಡಿಯ ಸೇತ್ ಅಗರವಾಲನ ಅಂಗಡಿಯ ಗಾಜಿಗೆ ತಗುಲಿ, ಗಾಜು ಚೂರಾಗಿ, ಸೇತ್ ರಸೂಲ್‌ಗೆ ಹೊಡೆದು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಸೇತ್ ಗೆ ಗುದ್ದಿ ಪರಸ್ಪರ ಕೋಮಿನವರು ಕಲೆತು ದೊಡ್ಡದಾದ ಗಲಭೆ.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಾಣಿ ಸಾಬು ದುಗುಡದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವಾಗ ಅವನ ಗೆಳೆಯ ತುಕರಾಮನ ಮಗನಾದ ಭೈರೋಜಿ ಜೀವಭಯದಿಂದ ಓಡಿಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಸಾಣಿ ಸಾಬು ಜೇಬುನ್ನೀಸಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ಚಾಕು ಹಿಡಿದು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಆರ್ಭಟಿಸುತ್ತಾ ಮುಸಲ್ಮಾನನೊಬ್ಬ ಬಂದು ಭೈರೋಜಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಮಾನವತೆ ಮೂಡುತ್ತದೆಂದರೆ ಸದಾ ಚಾಕು ಚೂರಿಗಳ ಹರಿತಗೊಳಿಸುವ, ಈಗಷ್ಟೇ ತನ್ನ ಕೋಮಿನವರ ಸಾವನ್ನು ಕಂಡಿರುವ ಸಾಣಿಸಾಬು ಭೈರೋಜಿಯನ್ನು ಜೀವವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಭೈರೋಜಿ ಸಾಣಿಸಾಬು ಮತ್ತವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂಜಾನೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದೊಡನೆ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಂದೂ ಹೆಣ ಉರುಳಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಭೈರೋಜಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಿದ ಸಾಣಿಸಾಬು "ಎಂಥ ಅವಿವೇಕಿ, ತಾನೆಷ್ಟು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೇಳದೆ ಆತುರ

ಮಾಡಿ ತೆರಳಿದ. ಇನ್ನೊಂದು ಹಗಲು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಅನರ್ಥ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು ತನ್ನ ಹೆಂಗಸಿನೊಡನೆ ತೋಡಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟ." (ಚದುರಂಗ, ತಿರುವು, ಚದುರಂಗರ ಸಮಗ್ರ ಕಥೆಗಳು, ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಪುಟ: 357) ಸಾಣಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಾಗುತ್ತಾ ತುಕಾರಾಮನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಅವನ ಮಗ ಭೈರೋಜಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ತನ್ನ ಕೋಮಿನ ಮೇಲಿನ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಅನ್ಯರ ಕೊಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿ ಕಾಣಲೆತ್ತಿಸುವ ಕೋಮುವಾದದ ಸಿದ್ಧ ಮಾದರಿಯ ಎದುರು ಸಾಣಿ ಸಾಬಿಯ ಮಾನವತೆ ಅಪರೂಪದ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಆಕರ ಪಠ್ಯಗಳು:

1. ಚದುರಂಗ, (1999), ದಿಬ್ಬ (ಚದುರಂಗರ ಸಮಗ್ರ ಕಥೆಗಳು), ಮೈಸೂರು: ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
2. ಚದುರಂಗ, (1999), ತುಲಸಿ (ಚದುರಂಗರ ಸಮಗ್ರ ಕಥೆಗಳು), ಮೈಸೂರು: ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
3. ಚದುರಂಗ, (1999), ತಿರುವು (ಚದುರಂಗರ ಸಮಗ್ರ ಕಥೆಗಳು), ಮೈಸೂರು: ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.